

מתניתין:

חוטמו שניקב, ושנפגם. [ופגימה יש בה חיסרון⁽¹⁸⁾] ושנסדק.

שפמו, [ויש גורסין: שפתו] שניקבה, שנפגמה, שנסדקה.

גמרא:

תנו רבנן: ניקבו חוטמין [זה לתוך זה] מבחוץ, היינו מחיצות החיצונות של החוטם, הרי זה מום.

מבפנים, היינו מחיצה החולקת את החוטם, אינו מום. לפי שאינו נראה והוי מום שבסתר⁽¹⁹⁾.

שנינו במשנה: שפתו שניקבה, ושנפגמה, ושנסדקה:

אמר רב פפא: האי "שפתו" היינו תורא ברא דשיפתיה, רק בחודה החיצוני של השפה ולא בכל רחבה.

מתניתין:

המשנה ממשיכה למנות מומין שבפה.

חוטין החניכיים, החיצונות שבאמצע

לא בדק אז יתכן שהמום עבר ושוב חזר.

בעי מיניה פנחס אחוה דמר שמואל, משמואל:

אכל עשבים אלו לרפואתו ולא איתסי שלא הועיל לו. האם למפרע הוי מומא, משעה שהתחיל לו. או מיכן ולהבא הוי מומא.

למאי נפקא מינה?

למימעל בפדיונו. והספק אינו לגבי בכור בעל מום, כיון דלא שייך ביה פדיון. אלא לענין שאר פסולי המוקדשין שנפדין, שהיה בהם מום של מים בעיניהם, וחילל קדושתם על מעות בתוך זמן הבדיקה, ואחר כך עבר הזמן.

אי אמרת למפרע הוי מומא, אם כן נתברר כי חילולו היה חילול, והמעות נתפסו בקדושה, הילכך אם נהנה מהמעות מעיל.

ואי מיכן ולהבא הוי מומא נמצא שבזמן שחלל על המעות עדיין לא היה מום בקרבן והמעות לא נתפסו בקדושה. הלכך, לא מעיל.

מאי?

קרי שמואל עליה דרב פנחס: "פסחים בזו בזו". כלומר, כשם שאין הדעת סובלת שיהיו חגרים בזוזים ביזות כמו כן אתה רב פנחס שאינך מחודד⁽¹⁷⁾ שאלת שאלה כזו שאיני יודע עליה תשובה.

17. ביחס לשמואל, רבינו גרשום.

18. רש"י ריש פירקין.

19. בחזו"א כתב דלפירוש רש"י דאיירי

במחיצות החיצונות, לא גרסינן בברייתא "זה לתוך זה". והרמב"ם גרס לה ופירש דאיירי בניקבה מחיצה החולקת ו"מבחוץ" היינו סמוך לשפת החוטם דמקרי גלוי. עיי"ש.